

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2016 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko pozwanemu M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 22 września 2015 r.

sygn. akt I C 758/15

oddala apelację.

/-/ Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu powód – (...) sp. z o.o. w W. domagał się zasądzenia od pozwanego M. K. kwoty 2.682,31 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem nieopłaconych sześciu rat czesnego za studia na kierunku (...) w Wyższej Szkole (...) w P.. Ponadto, powód domagał się zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W dniu 30 marca 2015 r. referendarz w Sądzie Rejonowym Poznań – Stare Miasto w Poznaniu wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał pozwanemu zapłatę dochodzonej przez powoda kwoty z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zgłaszając zarzut przedawnienia skierowanego przeciwko niemu roszczenia.

Wyrokiem wydanym w dniu 22 września 2015 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu oddalił powództwo uznając za zasadny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Zdaniem Sądu, do roszczeń z umowy zawartej pomiędzy powodem a pozwaną będzie miał zastosowanie wskazany w art. 160a ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym trzyletni termin przedawnienia, a to z uwagi na brzmienie przepisu art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Sąd uznał przy tym, że nie ma podstaw do zawieszenia postępowania z uwagi na złożenie przez powoda skargi konstytucyjnej albowiem z obowiązywaniem przepisu prawa wiąże się domniemanie jego konstytucyjności.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powodowa spółka, która za pośrednictwem swojego pełnomocnika wywiodła apelację, zaskarżając wyrok w całości i domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu, a nadto zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Skarżąca zarzuciła orzeczeniu obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie przewidującym ogólny termin przedawnienia roszczeń do ustalonego w sprawie stanu faktycznego i przyjęcie, że roszczenie o opłaty za studia wyższe przedawnia się z upływem trzech lat (art. 160a ust. 7 uPsw, art. 118 k.c.), względnie dwóch (art. 751 pkt 2 k.c.), podczas gdy do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, miał zastosowanie dziesięcioletni termin przedawnienia z art. 118 k.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., w postępowaniu uproszczonym, jeżeli sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który Sąd Okręgowy przyjmuje za własny (art. 382 k.p.c.) i prawidłowo ocenił, że powództwo o zapłatę należności wynikających z umowy o studia nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na zasadność podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Na wstępie zaznaczyć należy, że kwestia terminu przedawnienia roszczenia czesnego za studia w szkole wyższej było zagadnieniem wysoce spornym i niejednolicie rozstrzyganym w orzecznictwie. W uchwale z dnia 21 października 2015 r., sygn. III CZP 67/15 Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 października 2009 roku, w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, miał zastosowanie dziesięcioletni termin przewidziany w art.118 k.c. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy argumentował m.in., że umowa o warunkach odpłatności za studia zawarta pomiędzy uczelnią publiczną nie jest umową o świadczenie usług, do której miałby odpowiednie zastosowanie przepisy o zleceniu. W przekonaniu Sądu Najwyższego, jest to umowa nazwana, kompleksowo uregulowana w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Sąd Najwyższy przyjął również, że roszczenie o zapłatę czesnego nie jest roszczeniem wynikającym z prowadzonej przez uczelnię działalności gospodarczej, a zatem nie ma do niego zastosowania trzyletni termin przedawnienia.

Sąd Okręgowy nie podziela przytoczonego wyżej poglądu Sądu Najwyższego.

Niewątpliwie czesne nie jest świadczeniem okresowym, z umowy wynika bowiem, że zostało określone jako świadczenie jednorazowo, a jedynie jego płatność została rozłożona na raty. Natomiast, o ile można znaleźć argumenty za uznaniem, że umowa o odpłatne kształcenie jest kompleksowo uregulowana w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, o tyle nie sposób przyjąć, by odpłatne świadczenie przez szkołę wyższą usług dydaktycznych nie było działalnością gospodarczą. Fakt, że przepis art. 106 u.P.S.W. stanowi, że prowadzenie przez uczelnię działalności dydaktycznej nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, oznacza jedynie, że do tej działalności nie będą miały zastosowania wynikające z tej ustawy zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej i zasady kontroli tej działalności, ma również znaczenie podatkowe. Natomiast, nie można na tej podstawie przyjąć, że uczelnie w zakresie wymienionej w tym przepisie działalności nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu innych przepisów prawa (tu: prawa cywilnego), w sytuacji gdy działalność ta jest wykonywana odpłatnie oraz spełnia przesłanki typowe dla działalności gospodarczej,

a więc jest wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Odwołanie się przez Sąd Najwyższy jedynie do literalnego brzmienia powołanego przepisu art. 106 u.P.S.W. czyni ten argument nieprzekonującym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy przyjął, że roszczenie powoda podlegało przedawnieniu w 3-letnim terminie z art. 118 kc.

W związku z zajęciem przez Sąd Okręgowy powyższego stanowiska w kwestii terminu przedawnienia roszczenia traci na znaczeniu kontrowersyjne zagadnienie retroakcji 3-letniego terminu przedawnienia z art. 160a ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (uPSW) dodanego ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2014 r. poz. 1198). Na marginesie jedynie zatem Sąd Okręgowy postuluje, by przy wykładni normy intertemporalnej z art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. posiłkować się w drodze analogii przepisem art. XXXV przepisów wprowadzających kodeks cywilny. Zgodnie z jego treścią, jeżeli wskutek wejścia w życie nowej ustawy ulega skróceniu termin przedawnienia, który był przewidziany dotychczas, bieg przedawnienia skróconego rozpoczyna się z dniem wejścia w życie nowej ustawy. Przepis ten przewiduje przy tym wyjątek od tej reguły stanowiąc, że jeżeli bieg dłuższego terminu z normy dotychczasowej skończyłby się wcześniej, aniżeli bieg krótszego terminu, liczonego od dnia wejścia w życie nowej ustawy, roszczenie przedawnia się z terminem wcześniejszym, czyli z terminem ze skreślonego przepisu.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację.

Ryszard Małecki